
En uverdig avslutning av legestudiet

LEGELIVET

VICTORIA SCHEI

victoria.schei.92@gmail.com

Victoria Schei er sisteårs medisinstudent ved Universitetet i Bergen.

Siste halvår på medisinstudiet handler om å finpusse kunnskap fra seks års studier. Men bak i kulissene er det noe annet som fyller oppmerksomheten. For hva skjer *etter* siste eksamen?

Foto: Sondre Hansmark

Blir jeg en av dem som sikrer meg den helt nødvendige LIS1-stillingen (tidligere kalt turnustjenesten) jeg trenger for å kunne gå videre med karrieren? Eller ender jeg i det grå legemarkedet som «turnusventer»?

Det er påsketider, jeg har kaffesmak i munnen og er ør i hodet etter fire timers Zoom-undervisning om alvorlige infeksjoner. Siden 0815 har jeg halvhjertet prøvd å følge med, mens underbevisstheten har vært opptatt av mobilen, lyden som signaliserer e-post. Etter endt forelesning sitter jeg fortsatt og klikker på innboksen. Jeg oppdaterer siden igjen – håper på en e-post med tittel «Intervju LIS1». Et par sekunder går, men det er en melding fra fakultetet som ligger øverst. Sukk. For sikkerhets skyld sjekker jeg også søppelposten. Og finner reklame for sminke og friluftsutstyr. Jada ...

I Bergen sitter vi nå på kohortinndelte lesesaler. På mange måter har dette bidratt til å skape en sterkere kullfølelse enn før. Samtidig kan man ikke unngå at LIS1 blir et tema på sisteårsstudentenes pauserom. Slik har det vel vært siden man gikk fra et trekningsbasert system der alle var sikret turnusplass, til dagens søknadsbaserte.

Jeg har hørt at innkallingene til intervju er begynt å komme til mine kullinger. En telefon begynner å vibrere på lesesalen, og en medstudent løper ut av rommet. Jeg lytter etter hvordan hun sier hei. Er det mamma som ringer – eller er det *det*? Jeg hører et høflig «Hei, dette er ...» før døren lukker seg. Jeg mister litt piffen. LIS1-angsten er tilbake.

«Et åpent spørsmål er hvordan helseforetakene egentlig skal skille mellom oss håpefulle når de får inn 700 søknader til fem stillinger»

Senere, på lunsjrommet, kan jeg ikke unngå å få med meg at to medstudenter diskuterer et klinisk kasus den ene fikk på sitt Skype-intervju med et sykehus i Nord-Norge. «Der har jo jeg også søkt! Har de begynt å intervjuer?» tenker jeg, og kjenner at det knyter seg i magen. Jeg prøver å smile, gratulerer.

Det som gjør dette semesteret brutalt, er at vi blir tvunget til å konkurrere mot våre venner. Det riktige hadde jo vært om alle fikk LIS1-stilling, som er en nødvendig introduksjonsstilling til legeyrket. I stedet blir man sittende å regne på hvem som har størst sjanse til å få – basert på hvor og hvor lenge de har jobbet med studentlisens. Det har blitt tydelig at disse sommerjobbene som «medisinstudent med lisens» teller mest, selv om det ikke finnes nok av dem heller.

Konkurransen om å få LIS1-plass får ikke frem de mest empatiske sidene i oss. Det tar på å kjempe oss imellom om noe vi alle fortjener, og vite at utfallet ikke alltid er rettferdig eller logisk, men tilfeldig, uryddig, hensynsløst. Denne kafkaske søknadsprosessen treffer meg midt i en seks måneders langspurt mot tre avsluttende eksamener, hvor hele legestudiets pensum skal integreres. Følelser av utrygghet og avmakt treffer meg av og til om nettene.

Det er såpass kleint at vi egentlig unngår å snakke åpent om det i store grupper. Noen har likevel tatt på seg oppgaven med å lage en egen LIS1-kanal på appen Jodel, der det stadig kommer oppdateringer – anonymt – om alt man måtte lure på. Hvor har de kalt inn til intervjuer? Hvilke spørsmål blir man stilt i de ulike byene? Er noen sykehus ferdige?

«Jeg har møtt leger som har vært ferdigutdannet i både ett, to og tre år uten å ha fått LIS1-stilling»

Et åpent spørsmål er hvordan helseforetakene egentlig skal skille mellom oss håpefulle når de får inn 700 søknader til fem stillinger. Det brukes riktignok poengsystemer, og hvert sykehus bestemmer selv hva de spør om og hva som vektlegges. Men hvem leser egentlig søknadene, og hvordan velger de ut sine fem kandidater i dette havet av kvalifiserte folk? Vi får beskjed om at det ikke har noe å si hvor man har jobbet med lisens, og at verken trynefaktor eller utenlandsk navn har noe å si. Men vi tror ikke på det. Alle vet at somatikk teller mer enn psykiatri og at det å gå vakt er «bedre» enn å jobbe på en sykehusavdeling. Og det er ingen ulempe å kjenne noen eller å ha legeforeldre. På noen sykehus er det en fordel å være troende, på andre er det en fordel å tilhøre den eksklusive minoriteten av mannlige studenter.

Som Hilde Grimstad påpeker i Khrono synes det å være ganske tilfeldig hvem som får LIS1-stilling og hvem som ikke får (1). Jeg har møtt leger som har vært ferdigutdannet i både ett, to og tre år uten å ha fått LIS1-stilling. Det gjør alltid vondt å leve seg inn i

hvordan denne limboperioden må være – og at det kan skje med meg. Noen av «LUS-legene» (Leger Uten Spesialisering) har hatt vikariater som sykehjemsleger eller i psykiatrien. Jeg traff én som ble permittert uten lønn under koronapandemien. Andre har hatt problemer med å få jobb i det hele tatt. Å gå slik og vente kan umulig være bra for legekunnskapen som man har strevd så hardt for å lære seg – ei heller for profesjonsidentiteten.

Kan Norge virkelig stå for at dette er måten vi behandler nyutdannede medisinere på? At sertifiserte leger settes «på vent» i årevis fordi de ikke har pepret CV-en sin nok? Jeg undres over om det gamle trekningsbaserte systemet var bedre. Jeg vet i hvert fall at det systemet vi har nå, ikke er godt nok.

LITTERATUR

1. Schei A. Professor Grimstad om legeutdanningen: Det mangler en helhetlig plan. <https://khrono.no/professor-grimstad-om-legeutdanningen-det-mangler-en-helhetlig-plan/568752> Lest 7.5.2021.

Publisert: 7. juni 2021. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.21.0374
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 11. juli 2026.